

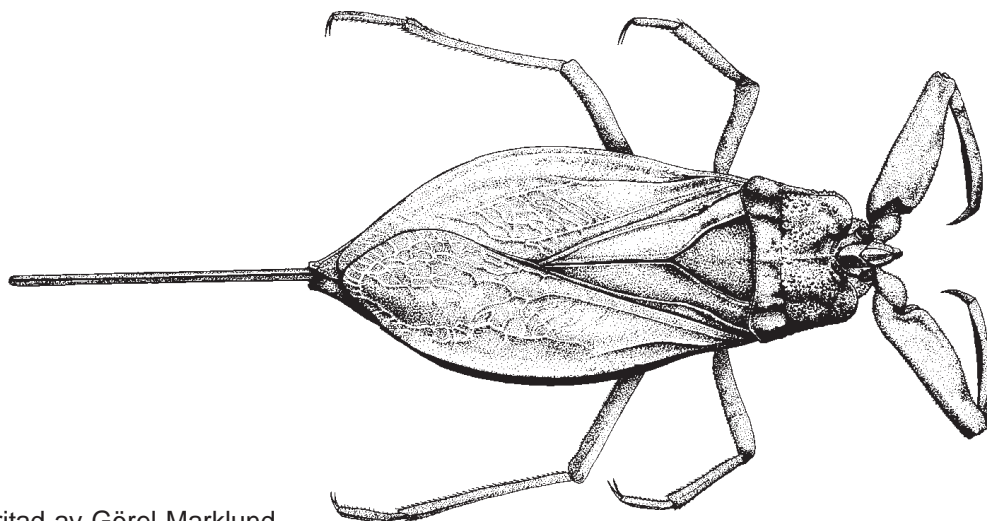
Nordliga observationer av vattenscorpioner

ANDERS NILSSON

Enligt Coulianos m fl (1992) är klodyveln, eller den vanliga vattenscorpionen, i Sverige funnen nordligast vid Skeppsvik, strax norr om Umeå. Stina Gustafsson, uppväxt i Bureå och nu studerande på biologprogrammet i Umeå, minns sig ha sett en klodyvel betydligt längre norrut än så. Det var när hon gick i småskolan (1992-1994) som hon såg klodyveln strax norr om Bureå. Den exakta lokalen är östra stranden av Oxviken, nära dess sydspets (RN 7179950, 1758577). Oxviken är den långa södra tarmen på Norrfjärden.

Jag har själv gjort följande nyare fynd av klodyveln i Ångermanland och Västerbotten: ÅN: Nordingrå, Körning, bäck mellan Järestaviken och Vännerstasundet (RN 6983058, 1623748), 28.VIII.2003; Hörnsjö, Hörnån vid Åkroken (RN 7081281, 1685279), 2.VII.2005. - VB: Yttertavle, Tavlefjärden (RN 7082428, 1726929), 11.IX.2005.

Den stavlika vattenscorpionen är i Norrland känd endast från Gästrikland och Hälsingland (Coulianos m fl 1992). På den nordligaste fyndlokalen, som ligger i södra Hälsingland, togs den senast i början av 1950-talet (Coulianos muntl. medd.). Det var därför mycket överraskande att Jenny Lundqvist och Christer Larsson, doktorander vid institutionen för molekylärbiologi, observerade ett vuxet exemplar simmande i Tavlefjärden, nära Umeå, 27.VI.2005 (RN 7082428, 1726929). De satt vid detta tillfälle och metade i en roddbåt ca 10 m ut från strandens gungfly. Då de lyfte upp och noga studerade det observerade exemplaret kan det inte råda något tvivel om att det verkligen rörde sig om *Ranatra linearis*. Jag har därefter vid två tillfällen utan resultat försökt återfinna arten på denna lokal, 29.VI.2005 och 11.IX.2005. Stranden utgörs här av vidsträckt gungflyn, utanför vilka ruggar av starr och säv bildar små öar. För att skapa en båtplats har en mindre pir av bottenmaterial lagts upp. Enligt Larsén

Klodyvel ritad av Görel Marklund.

(1936) lever *Ranatra* huvudsakligen i tät upprätt vegetation på lite djupare vatten, vilket väl motsvaras av de sävruggar som förekommer på lokalen. Dessa är dock omöjliga att undersöka utan tillgång till båt.

Jag vill uppmana alla att hålla ögonen öppna för vattenscorpioner i nordliga vatten, och rapportera alla eventuella fynd. Speciellt angeläget är att något beläggsexemplar av *Ranatra* från Västerbotten kan infångas.

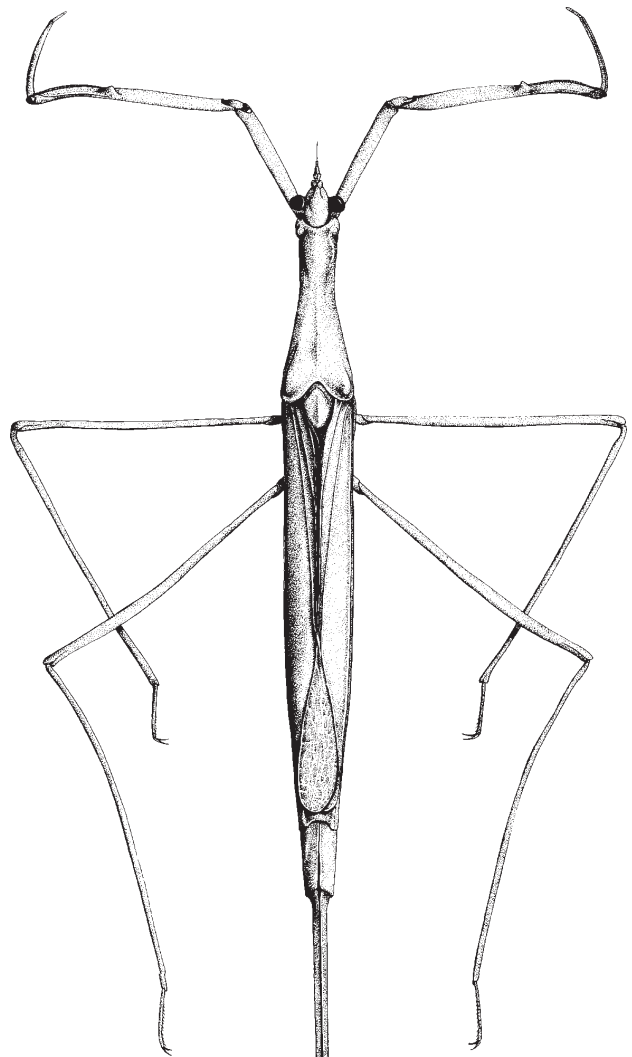
Citerad litteratur

Coulianos, C.-C., Nilsson, A.N. & Söderberg, H. 1992: Norrlands vattenskinbaggar – en faunistisk översikt. *Natur i Norr* 11(2): 81-102.

Larsén, O. 1936: Zur Biologie von *Ranatra linearis*. *Opuscula Entomologica* 1: 112-119.

Författarens adress:

Anders.Nilsson@emg.umu.se
Mullsjö 258, 914 90 Nordmaling

Stavlik vattenscorpion ritad av Görel Marklund.

Jenny och Christer vid platsen för observationen av den stavlika vattenscorpionen.